

ΛΑΤΙΝΙΚΑ Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

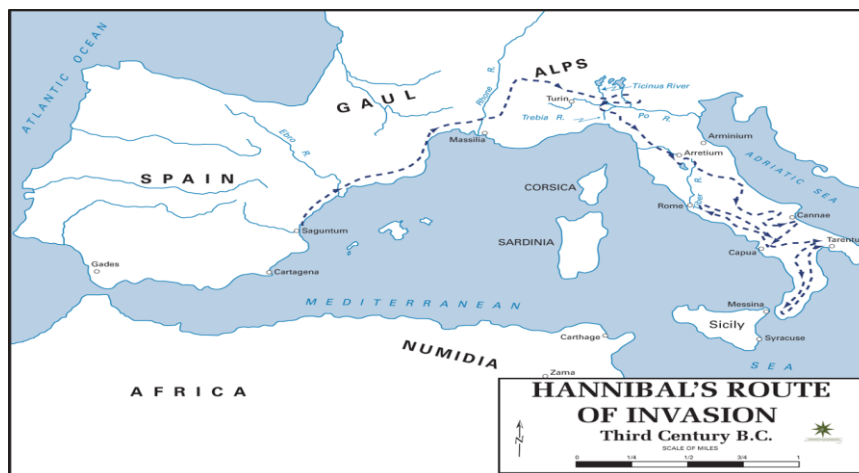
ΘΕΜΑ:
LECTIO XI

Δανάη Γεωργιάδου, Σύμβουλος Λατινικών, Β.Δ.
Μ.Α. στην Κλασική Φιλολογία

Υπεύθυνος ΕΜΕ: Πέτρος Πέτρου

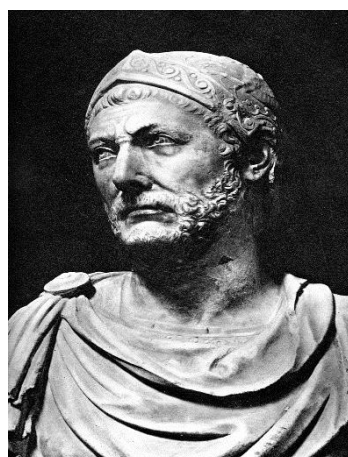
ΜΑΘΗΜΑ XI (Lectio Undecima)

Η ΡΩΜΗ ΚΑΙ Η ΚΑΡΧΗΔΟΝΑ

(πάνω:) Η πορεία του Αννίβα και οι μάχες του Β' Καρχηδονιακού Πολέμου (218-201 π.Χ.)

(κάτω:) Οι δύο αρχηγοί: ο Ρωμαίος Σκιπίων Αφρικανός και ο Καρχηδόnius Αννίβας

Αρχικοί χρόνοι ρημάτων –
Παρακείμενος ενεργητικής φωνής

- ✓ Το ρηματικό θέμα δίνει, με την προσθήκη των κατάλληλων καταλήξεων, τους τέσσερις (4) αρχικούς χρόνους (**tempora primitiva**), τους τύπους δηλαδή από τους οποίους προέρχονται όλοι οι υπόλοιποι τύποι του ρήματος:

<i>amā -o = amo</i>	<i>amāv -i</i>	<i>amāt -um</i>	<i>amā -re</i>
ορ. ενεστ. ενεργ.φ. Από αυτόν σηματίζονται:	ορ. παρκ. ενεργ.φ. Από αυτόν σηματίζονται:	σουπίνο Από αυτόν σηματίζονται:	απαρέμφ. ενεστ. (όπως και η οριστική ενεστώτα)
ενεστ., παρατ., μέλλ., απαρέμφ. ενεστ. ενεργ. και μ.φ., μετοχή ενεστ.	πρκ., υπρσ., τ.μ., απαρέμφατο πρκ. ενεργ.φ.	μτχ. μέλλ. ενεργ. φ., μτχ. παθ. πρκ., περιφρ. τύποι	

- **Προσοχή:** Μαθαίνουμε τα ρήματα με τον εξής τρόπο:

am(ā) -o, amāv -i, amāt -um, amā -re, α': αγαπώ

delē -o, delēv -i, delēt -um, delē -re, β': καταστρέφω

lĕg -o, lĕg -i, lect -um, leg -ē -re, γ': διαβάζω

audī -o, audīv -i, audīt -um, audī -re, δ': ακούω

- ✓ Για την κλίση της οριστικής παρακειμένου ενεργ. φωνής βλ. στη ΛΓ:

1) α', β' και δ' συζυγίες στη σελ. 65

2) sum στη σελ. 63

Λεξιλόγιο

Hannibal, Hannibālis: Αννίβας / dux, ducis, αρ.3: αρχηγός, στρατηγός / Carthaginiensis -is -e: Καρχηδόνιος / Carthago, Carthaginis, θ.3: Καρχηδόνα / VI sex, XX viginti / annus -i, αρ.2: έτος (ένιαυτός) / nascor, natus sum, nasci, αποθ. γ': γεννιέμαι / omnis -is -e: όλος, ο καθένας / gens, gentis, θ.3: έθνος, λαός / Hispania -ae, θ.1: Ισπανία / bellum -i, ουδ.2: πόλεμος / supero, superāvi, superātum, superāre, α': νικώ / Saguntum -i, ουδ.2: Σάγουντο (πόλη της Ισπανίας) / vis, vim, vi, θ.3 (ανώμαλο, ΛΓ σελ.22): δύναμη / expugno, expugnāvi, expugnātum, expugnāre, α': εκπορθώ, κυριεύω / postea (επίρρ.): μετά / Alpes -ium: Άλπεις / qui, quae, quod (αναφ. αντων.): ο οποίος / Gallia -ae, θ.1: Γαλατία / ab (πρόθ.) +αφ.: από / seiungo, seiunxi, seiunctum, seiungĕre, γ': χωρίζω / cum (πρόθ.) +αφ.: μαζί με (συνοδεία) / elephas, elephantis, αρ.3 + elephantus, elephanti, αρ.2: ελέφαντας / transeo (trans + eo, ii, itum, ĩre), -ii, -itum, -ĩre, δ': περνώ, διέρχομαι / ubi (επίρρ. αναφ.): όπου / ubi (σύνδ. χρόν.): όταν / sum, fui, esse: είμαι / apud (πρόθ.)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

+αιτ.: σε, κοντά / coriae -ārum (pl.t.), θ.1: στρατιωτικές δυνάμεις / coria -ae, θ.1: αφθονία / profligo, profligāvi, profligātum, profligāre, α': κατατροπώνω / deleo, delēvi, delētum, delēre, β': καταστρέφω / populus -i, αρ.2: λαός / clades, cladis, θ.3: καταστροφή, συντριβή / Cannensis -is -e: των Καννών / pavidus -a -um: έντρομος / audio, audīvi, audītum, audīre, δ': ακούω / ager, agri, αρ.2: αγρός / insidiae -ārum (pl.t.), θ.1: ενέδρα, δόλος / ex (πρόθ.) +αφ.: από / expedio (ex + pes), -pedīvi, -peditum, -pedīre, δ': απελευθερώνω / postquam (χρον. σύνδ.): αφού / XIV quattuordecim / compleo, complēvi, complētum, complēre, β': συμπληρώνω / revoco, revocāvi, revocātum, revocāre, α': ανακαλώ / ibi (επίρρ.): εκεί / pono, posūi, positum, ponēre, γ': θέτω (τίθημι) / compro (cum + pono), -posūi, -positum, -ponēre (bellum), γ': τελειώνω τον πόλεμο (με συνθήκη) / cupio, cupīvi (cupii), cupītum, cupēre, γ': επιθυμώ / frustra (επίρρ.): μάταια / cum (πρόθ.) +αφ.: μαζί με, εναντίον (εναντίωση) / denique (επίρρ.): τέλος / dimico, dimicāvi, dimicātum, dimicāre, α': αγωνίζομαι / victoria -ae, θ.1: νίκη / reporto, reportāvi, reportātum, reportāre, α': κερδίζω (τη νίκη)

Ενδεικτικές δραστηριότητες

(για την τάξη ή / και το σπίτι)

1. Να μεταφράσετε το κείμενο του μαθήματος στα Ελληνικά.
2. Να μεταφέρετε στον παρακείμενο τους ρηματικούς τύπους των κειμένων IX και X που ανήκουν στην α', β' και δ' συζυγία, και να τους μεταφράσετε στα Ελληνικά.
3. Να μεταφέρετε τους πιο κάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου XI στους άλλους τρεις χρόνους που γνωρίζετε.

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ
			superāvit
			expugnāvit
			fuit
			profligāvit
			delēvit
			audīvit
			expedīvit
			complēvit
			revocavērunt
			reportavērunt

4. Να κλίνετε στην οριστική παρακειμένου τα πιο κάτω ρήματα του κειμένου: **audio, supero, compleo**
5. Να κλίνετε τη συνεκφορά **omnes gentes** (από το κείμενο).

6. Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της πρώτης στήλης με αυτές της δεύτερης (με βάση τη χρήση τους στο κείμενο).

gentes	αφαιρετική ενικού
vi	δοτική πληθυντικού
quae	ονομαστική ενικού
cladem	αφαιρετική πληθυντικού
insidiis	αιτιατική ενικού
	γενική ενικού
	αιτιατική πληθυντικού
	ονομαστική πληθυντικού

7. Να τοποθετήσετε τα ουσιαστικά που βρίσκονται στην παρένθεση στον κατάλληλο τύπο.

ab (Graecia) _____	ex (miles, εν.) _____
in (patria) _____ eos revocavit	cum (puer, πληθ.) _____
apud (filius, πληθ.) _____ est	in (castra) _____ erant

8. Να σκεφτείτε και να γράψετε, για καθεμιά από τις λέξεις του κειμένου, αν υπάρχουν λέξεις:
- ομόρριζες με αυτήν στα Αρχαία Ελληνικά και/ή
  - παράγωγες από αυτήν σε νεότερες – νεολατινικές γλώσσες (Αγγλικά, Γαλλικά, Ιταλικά κτλ)
9. α) Ποιοι ήταν οι αρχηγοί των δύο αντιπάλων κατά τον Β' Καρχηδονιακό πόλεμο (τέλος 3^{ου} αι. π.Χ.) και πώς έληξε ο πόλεμος αυτός;
β) Πού απέδιδαν οι Ρωμαίοι τη νίκη τους στον πόλεμο αυτό;